

Disputatio medica de calculo renum / [Joannes Wernerus Gillenius].

Contributors

Gillenius, Joannes Wernerus.
Waldschmidt, Johann Jakob, 1644-1687.
Philipps-Universität Marburg.

Publication/Creation

Marburg : [publisher not identified], [1680]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/sfsypbn3>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISPUTATIO MEDICA

De

24
CALCULO
RENUM,

Quam,

ASSISTENTE DIVINA

GRATIA,

P R Æ S I D E

V I R O

Nobilissimo, Excellentissimo & Experientissimo

DN. JOHANNES JACOBO

Waldschmidt /

Medicinæ Doctore, ejusdemque in Illustrissima hac
Academia PROFESSORE Ordinario, Sereniss. Hafs. Princip.
Archiatro, Sacri Romani Imperii Academiae Naturæ Curiosorum
Collegâ dignissimo, Præceptore & Promotore ad Cineres
usque honorando, devenerando.

Publico Examini subjicit

AUTOR & RESPONDENS,

JOHANNES WERNERUS
GILLENIIUS,

Allendorphensis ad Salinas Haffus,

Ad diem XXVIII. Maij, in Auditorio Medico H.S.

✻(*****)✻

Marburgi Cattorum,

1680

V I R I S

Nobilissimis, Consultissimis

DN. JOH. CHRISTOPHORO
GILLENIO,

DN. GEORGIO CHRISTIANO
GILLENIO,

Practicis famigeratissimis.

Isti de Republica apud Eschwecenses optime merito.

Huic J. U. Licentiato dignissimo, apud Alendorphenses Pro-Consuli gravissimo: Coniunctissimis atque Charissimis Fratribus

fuis Germanis.

Ad Contestandum fraternum meum adfectum, simulque quòd tot vestrae erga me bonitatis argumenta ad gratum animum revocem, eaque cordi meo inscribam.

Cum annexo voto, non in supremis labris nato sed ex imo pectore ducto, ut Deus T. O. M. Vobis ex alto benedicat, atque conservet vires ac sanitatem Corporis, ut & Patriae & mihi in longum queatis vivere.

Non tam tenue hoc schedium, cui jam nomina vestra officiosè inscribere volui quàm cumprimis se ipsum ad omne fraternum studium atque cultum,

eà quâ decet observantiâ

Offert ac consecrat

JOH. W. GILLENIIUS.

PRÆFATIO.

Quam olim Ægyptii & Græci Variis multisque invaletudinibus homines obnoxios viderent, & exinde de genere humano mox actum esse, nisi convenientia remedia invenirentur, colligerent, necessitate coacti varia ab eo tempore fecerunt experimenta, & si qua medicamentum alicui salutare experti fuerunt, illud annotarunt, quò in simili morbo rursus exhibere possent, quæ de causa etiam ægri in compita delati sunt, ut prætereuntes, si forte similes morbos, illisque convenientia remedia observassent, communicarent, sicque sola experientia edocti ægrotautes suos curaverunt, donec tandem Hippocrates observationes istas in præcepta redegerit, rationesque addere allaboraverit. Ab Hippocrate & Galeno ad nos delata Medicina sensim sumpsit incrementum, & sine dubio ma-

gis creviffet , nifi plurimorum ingenium ita comparatum effer, ut mallent etiam in evidentiffimis errare, quam latum unguem à Veterum dogmatis, quibus mancipiorum more addicti, recedere, unde fit ut parvus veritatis studioforum numerus ab ingenti horum multitudine obruatur & ab inquisitione deterreatur. Nos nulla cœca five in Veteres five recentiores credulitate præpediti, nullique fectæ ferviliter addicti, ad calculi explicationem accingemus: Quoniam autem ejus accurata explicatio prolixam disputationem postularer, quod mei instituti jam non est, ignosces benevole Lector, si paucis saltem pagellis eam tradidero.

I.

UT eò felicius me expediam in generationis calculi in renibus, & insequentium omnium *φαινομένων* explicatione, non abs re erit, pauca in antecessum, ex Anatomia deprompta, de renum admiranda structura & usu dicere. Neminem autem, quod credo, nisi anatomicæ artis planè ignarum, fugit, duos esse Renes utrinque ad spinam dorsi sub hepate & liene, ita ut ultra ultimam costam vix pollicis latitudinem descendant, sitos, ubi lumborum musculus psoas dictis, eâ in parte ubi nervus musculum intrat incumbunt, ventriculo autem & intestinis pulvinaris instar succumbunt.

II.

DE Renum magnitudine superficie & figura, utpote quæ neque ad generationis calculi, neque symptomatum explicationem aliquid luminis afferre possunt, nihil hic dicam: Paucis vero connexionem cum aliis partibus delineabo, ut deinceps eò melius symptomata Nephriticis supervenientia explicari possint. Connectuntur autem Renes primariò ope membranæ externæ, quæ pæritoneo originem debet, & primò quidem uterque lumbis & diaphragmati, dexter autem intestino cæco, & sinister lieni & colo, quod ultimum etiam in causa est quare dolor Nephriticorum exacerbetur, si intestina flatibus sint distensa, quæ connexiones omnes probe notandæ sunt, ne curationem in partes illas quæ saltem per consensum afficiuntur, primariò dirigamus.

III.

PRæter membranam illam externam, cujus in thesi præcedenti facta fuit mentio, Renes aliam adhuc habent membranam ipsis propriam, subtilem valde & acuti sensus, quæ ipsorum substantiam (quam aliud fere nihil esse, quàm innumeras vasorum ramificationes & tubulorum membrana ceorū congeries, quorū extremitatibus oppositæ sunt glandulæ minores seu acini cum Recentioribus statuo,) ne exorbitet & inordinatum situm & figuram acquirat, arcè circumdat.

IV.

Dixi substantiam Renum aliud ferè nihil esse, quàm innumeras vasorum ramificationes: Hoc autem dixisse non sufficiet, nisi simul indigitaverim, quænam in specie sint ista vasa, quæ cum acinis appositis totam renum substantiam componunt: Quatuor igitur vasorum genera ipsis adscribo, Nervos, arterias, vasa excretoria Renibus propria, & Venas, de quibus nunc ordine dicam.

Nervos uterque Ren duos habet, unum à paris vagi ramo stomachico, qui per membranam propriam dispersus, hincque ad Ureteres porrectus, acutum valde sensum illis præbet: Alterum verò à nervo mesenterico, paris intercostalis ramo, qui ante ingressum Vasa emulgentia variè circumligans, per totam substantiam cum iis dispergitur, non obstante, quod Autores dicant, paucos nervos substantiam Renum intrare, & hinc obtusum eorum sensum derivent, quem ego non tam ex defectu & paucitate nervorum, quam ex omnium ad sensum exquisitum requisitorum defectu, deducendum existimo.

V I.

Arteriam quilibet Renum unam habet à trunco Arteriæ aortæ descendente, quæ sinam partem accedens, in plures & semper minores ramos dividitur, donec tandem in innumera & infinita capillaria vascula desinat. Hæc copiosa, & longè majori sanguinis quantitate, quàm ad nutritionem requiritur, Renes perfundit, unde in iis, vel coctionem aliquam vel segregationem fieri, colligere licebit: Nullam autem in iis fieri posse coctionem, facile cuilibet ad requisita ad coctionem quandam perficiendam necessaria attendenti, palam fiet. Concludendum igitur est separationem alicujus materiæ inibi fieri: Quæ autem materia illa sit & quomodo separatio illa fiat, paucis nunc, antequam ad duo reliqua vasorum genera progredior, explicabo.

V I I.

Materia illa, quæ in Renibus à sanguine separatur, est humor aquosus & serosus, admixtis multis particulis salinis, & terrestribus, qui postmodum fermento Renum Stercoreo imbutus, & ad vesicam delatus, urinæ nomine venit. Hæc autem

tem separatio humoris serosi à sanguine fit ope fermenti alicujus, glandulis sive acinis, quos extremitatibus vasorum antea appensos dixi, inhærentis per modum præcipitationis, qui familiaris valde est illis, qui Chimix operam dant. Totum tamen negotium non soli fermento acceptum ferendum, quin etiam multum contribuit horum acinorum ut & vasorum in eos hiantium configuratio.

VIII.

PRæcipitatus itaque nunc humor serosus in acinis, de quibus in præcedentibus dictum, speciatim, per tubulos membranaceos, sive vascula renibus propria, tanquam tertium vasorum genus ad carunculas papillares defertur, ex quibus mox in pelvim destillans, ulterius per ureteres ad vesicam progreditur: Non autem concipiendum hic est, ac si per carunculas papillares diversum quid à vasis Renum excretoriis sive tubulis membranaceis intelligerem, sed differentia in hoc saltem consistit, quod vascula illa, quæ prius per substantiam erant dispersa, hinc magis sint unita, ut sic carunculæ hæ nihil aliud sint quàm multorum demeaoulorum aggeries.

IX.

Sanguis per arterias advectus jam à redundante & superfluo suo sero liberatus, per quartum vasorum genus, venarum radices, quæ extra renes unicum truncum, venam emulgentem dictum, constituunt, venæ cavæ infunditur, ut hinc cum reliquo sanguine per circulationis leges fontem iterum accedat.

X.

Vlris itaque nunc hisce, proximum erit, ut me ad calculi Renum examen accingam, & modum fiendi explicem, de quo variè inter Autores controvertitur: Alii enim per calorem alii per frigus arduum hoc explicant negotium. **Quidam**

dam arenosam renum constitutionem accusant: Alii à succo lapidescente lapidescentiam derivant, Alii aliter rem explicant: Sed quàm longè hi omnes à veritate aberrant, & quàm parum explicent, jam non disquiram paucis meam saltem sententiam in scenam introducturus.

XI.

URinam habere rationem causæ materialis, nullus dubito quin omnes habeam consentientes, qui non gravantur, tam calculos quàm urinam igni subjicere, & ex eorum destillatione addiscere, quod idem oleum idemque sal volatile ex iis eliciatur, & præterea etiam simile caput mortuum relinquunt in fundo, ex quo omnia, quæ in calculo reperiuntur, urinæ materialiter inesse videmus. Destillatio sic instituta refutata eos, eorumque errorem detegit, qui arenulas & terreas sordes, cum cibo & potu assumptas, pro causâ materiali obtrudere conantur, dùm sabulum à lapidibus molaribus pani communicatum accusant, cum tamen ex hoc sabulo sive arenulis hisce nihil unquam salis volatilis elici poterit, etiamsi totus lapis molaris destillationi subjiçatur, quod tamen tam copiosum calculo inesse, ut etiam tertiam vel ad minimum quartam ejus partem constituat, mihi non semel apud Celeberrimum Dn. de Maets Professore Leidensem videre contigit.

XII.

Quidnam autem illud sit, quod urinæ particulas, quas Calculi causas materiales diximus, in lapideam talem durtiem coagulet, majore difficultate conjunctum videtur, Si quidem, ut in thesi decima jam dictum, Autores in eo valde dissentiunt. Acidum Volatile non sinè ratione accusat Ten Rhyne, cum enim videamus, quàm facilè, acida quævis, alteri corpori proportionato, tali nempe, quod reagendo acidorum spicula infringit, affusa, in coagulum abeant, & simul

con-

conferamus, quæ Autores Practici de Calculosis observant, quod sæpissimè acidum vitiosum in iis peccet, merito nobis cum eo acida suspecta esse debent. Dn. Ehrenfrid Hagedorn de Nephritico notat, *quod ejus urina, excrementa alvina, saliva & anhelitus acidissimum spiraverint odorem.* Vid. obsl. 243. In an. 2. Ephemeridum Med. Physic. Germ. Huc etiam facit observatio Helmontii in tract. de Lithiasi p. m. 676. ubi dicit. *Non rarò namque observavi, Calculosum aliquem, postea Ictero afflictum, à calculo immunem fuisse, quàm diu Icterus imperaverat.* Ex qua videmus, acidum ob sopitam antebilem eoagulationis causam fuisse, quod à prædominante postea bile saturatum ulterioris coagulationis factum fuit in idoneum. His adde, quod Nephritici ut plurimùm simul sint Hypochondriaci, in quibus acidum manifestò peccare nemo dubitat: Hæc & similia qui probe perpenderit, non immeritò acidum calculi & omnium coagulationum Autorem dicet.

XIII.

QUod autem non omnes, in quibus acidum prædominatur, calculo laborent, indicat, præter acidum aliud quid esse, quod concurrat ad generationem Duelech. Accusamus autem hic fermentum Renum Stercoreum, quod in præcedentibus serum à sanguine præcipitare diximus, de cujus præsentia quemlibet esse certum, cui vel semel inter cibandum renes gustare contigit, haud dubito, siquidem tunc odor & sapor rancidus & ingratus illud satis manifestant. Fermentum hoc degenerans & putrescens urinæ mixtionem turbat, ejusque partes à se invicem separat, unde fit, ut partes Urinæ volatiles ab acido, cum massa sanguinea affluente, subigantur, & intercedentibus particulis terrestribus, quæ ob figurarum irregularitatem cum aliis facilè cohærent, in verum Duelech condensentur: Ut rectè Helmontius tract. de Li-

thiasi pag. 681. dicat. *Ren putrente fermento ditior, in fabricam Calculi pronior.*

XIV.

EXaminatis itaque & Stabilitis causis proximis, facile nunc erit determinare, quæ causarum remotarum nomine venire possint: Illa nempe omnia, quæ acidum in massa sanguinea cumulare, & particulas terrestres cumque acido facile coagulabiles producere possunt. Quo spectant 6. *res non naturales*, & præprimis *Cibus & potus*, qui indifferenter assumpti abunde materiam calculo suppeditant; Suademus itaque ut Calculosi abstineant ab omnibus alimentis crassis, viscosis & sale imbutis; Ut sunt pisces saliti, carnes bubulæ, porcinae & aliæ sale conditæ & fumo induratæ, ut fugiant caseum omniaque lactinia, fructus horeos facile fermentescibiles, vinum crassum austerum ut & novum & nondum defæcatum. Hæc & alia quomodo in specie Calculosis noceant, jam brevitatis gratiâ fileo.

XV.

DUelech hoc modo generatum, & in substantia sive tubulis membranaceis hærens, vel hinc ad pelvim sive ureteres propulsum varia eaque gravia symptomata excitare consuevit. Ex præcipuis autem sunt, Dolor circa spinam dorsi in lumbari regione fixus, Inflammatio, Stupor pedum & Vomitus. Dolor iste pro diversa Calculi situatione vel est gravativus vel pungitivus: Cùm enim calculus in substantia Renum situm suum acquisiverit, Crassitie & pondere suo membranas Renes proxime investientes distendit & premit, hinc quia plures nervi simul afficiuntur, obtusus & gravativus sensus ad cerebrum defertur; ad pelvim autem sive ureteres delapsus, ibique ulterius pergere nesciens, acutis suis prominentiis, si qua illis præditus fuerit, partes illas, utpote acutioris sensus, rodens, acutum satis & pungitivum doloris sensum excitat.

XVI.

DUm autem mecum reputo, dolores Nephriticos esse intermittentes, cum tamen Calculi non desinant esse acuti: Et præterea etiam atrocissimos sæpe observatos fuisse dolores, ubi calculi, nullis prominentiis præditi, post obitum reperti fuerunt, perpendo: Et denique, si Helmontio fides, quod *minutulus calculus, primis vicibus è Rene labens, immanius doleat, quàm postmodum grandior, qui tamen suo attritu ureteres magis torqueret*, Vid. cap. IX. de Lithiasi statim in initio. Haud difficulter moveor, ut credam, aliam doloris causam subesse, hancque non sine ratione ab acido deduco, utpote cujus particulæ gladiolorum instar ab utraque parte scindentium & pungentium membranarum à Calculo jam læsarum fibrillas continuo lancinant, & magis magisque discindunt, & sic immanem istum & acutum doloris sensum excitant.

XVII.

Calculus in substantia Renum hærens, facilè vasa vicina premendo obstructionem causare potest, quæ si fiat in vasculis sanguineis, sanguis in motu suo impeditus in vasis suis stagnat, sicque a volantibus particulis subtilioribus crassiores remanent, quo fit, ut, quæ diversæ postmodum in sanguine sunt indolis coeant, aliæque alterius poros intrent, & inter se pugnent, unde inflammatio oritur. Cum enim particulæ aliæ alterius poros intrant, fit ut interstitia quædam relinquuntur, quæ necessariò, quoniam dari vacuum repugnat, à materia subtilissima & fluidissima, utpote nullibi inclusa, nullibique exclusa, repleri debent, de qua Philosophorum facile princeps *Cartesius* legi meretur. Si igitur interstitia ista sive poruli relictæ sint tam copiosi & ita angustati, ut præter copiosam materiam subtilem nihil, & hanc cum difficultate, admittant, sensus ardoris, quem inflammationem vocamus, excitatur. In-

flammatione autem tandem sedata, sanguis in vasis suis stagnans in pus abit, quod etiam tunc cum urina excerni observamus. Cùm autem calculus sit tam grandis, ut premendo Renes simul comprimant nervos, per musculos lumbares psoas dictos quibus Renes incumbunt, ad crura decurrentes, Stupor pedum, propter inhibitum spirituum animalium influxum, exoritur: Cùm enim nervi spiritibus non sunt irradiati, flaccescunt, & hinc sensus ad cerebrum deferri nequit.

XVIII.

Vomitus, quem etiam inter symptomata recensuimus, quare Nephriticis adeo familiaris esse soleat, ratio facilis erit, si huc revocemus, quæ thesi 5. dicta fuere, quod Renes nervos suos habeant à ramo stomachico, per quos consensus iste facile explicari potest. Cùm enim particulæ acres nervulos Renum vellicant, & doloris sensum ad cerebrum deferunt, in mediâ via vellicatio ista nervis stomachicis, quia cum illis communi tunica includuntur, communicatur, & sic poros in cerebro solito magis aperiunt, quam aptionem copiosus spirituum animalium influxus consequitur, qui copiosè influentes in tunicam mediam ventriculi, ejusque tubulos inflantes, ventriculum contrahunt, ut quæ intus sunt quâ data portâ ejiciantur; quod autem hoc fiat per superiora, exinde est, quia contractio sive spasmus in fibris istis, quæ, respectu illarum, quæ ventriculi fundum versus superiora adducunt, transversæ sunt, incipit ab Orificio versus pylorum, unde hic ad illud accedens contenta eò versus propellit.

XIX.

Recensita symptomata, utpote principaliora, si adesse videremus, certò concludere possumus, hominem illum laborare Calculo: Quoniam verò Medici in eo sæpe decepti fuerunt, quòd dolorem Colicum habuerint pro Nephritico

vel contrà, probe cavendum erit, ne etiam nos in talem erro-
rem incidamus. Itaque advertendum est an dolor in spina
dorsi sit fixus, in eo enim ut plurimum discrepat dolor Ne-
phriticus à Colico, quòd hic ferè semper soleat esse vagus.
Præterea etiam in auxilium vocanda sunt signa illa ex urina
desumpta, quæ etsi sola de calculi præsentia nos certos redde-
re nequeant, tamen aliis juncta multum luminis afferre pos-
sunt: Urina enim tenuis aquosa & pauca indicat calculum es-
se infieri, illa vero plus minus sanguine tincta inflammationis
signum est quæ si purulenta vel fibrosis ramentis prægnans
observetur, de calculo confirmato certi esse possumus.

X X.

M Alum hoc periculi plenum est, non modò propter sym-
ptomatum vehementiam, siquidem ei obnoxii tam a-
trocibus doloribus, dirisque cruciatibus sæpe sæpiùs vexantur,
ut in delirium aliaque graviora mala incidant: Verum etiam
quia ejus curatio ita difficultatis caligine obducta, ut à Multis
pro incurabili habeatur, dum putant, impossibile esse, dari re-
medium aliquod diffringens calculum: partim quoniam me-
dicamentum ore assumptum & ad ventriculum delatum, an-
tequam ad Renes deveniret, vim suam amitteret: Et deinde
quia hoc medicamentum Calculum diffringens, citiùs ventri-
culum aut aliam partem quàm Calculum, utpote durio-
ris compagis, diffringeret. Sed rectè ad hæc respondet
Helmontius, qui potest videri Cap. VII. de Lithiasi. Hic
planè contrariæ est sententiæ, dicens nullum in specie mor-
bum esse incurabilem: Regerentibus autem, quare tam pau-
ci ab hoc malo liberentur, responsio facilis est, quòd nempe
plurimis vera calculi causa ignota sit, quia, decantatis istis
quatuor humoribus nimium addicti, omnes morbos frustra-
neo conatu ex iis deducere allaborant, unde non mirum,
quòd

quod ignoratâ causâ, etiam in curatione, dum saltem ad humores respiciunt, à scopo aberrant: Quod ipsum etiam Helmontius citato jam capite observat, quando dicit: *Hoc unicum palam atque liberè profiteor: Difficilium nempe morborum victorias postulare alios Medicos quàm Humoristas, & alia longe remedia, quàm que vendit at Seplasia.* Statuimus itaque quòd Calculi curatio quidem sit possibilis, sed tamen, prout vel parvus & adhuc in fieri, vel magnus & confirmatus, nunc magis nunc minus difficilis.

XXI.

Accedens itaque nunc ad curationem, multis remediorum formulis instructus esse deberem, si eam ex professo pertractare animus esset, verum instituti mei memor, de quo in præfatione, paucis saltem quomodo ejus cura dirigenda, edocebo. Duplicem autem ejus curationem facio, in, & extra paroxysmum: In paroxysmo enim non tam Calculi, quàm symptomatum urgentium & præprimis doloris habenda est ratio, quod probenotandum, ne tunc lithotriptica exhibeamus, sicque dolorem augeamus. Conveniunt autem tunc illa potius quæ dolores Spasmodicos sistunt, ex quorum censu sunt rad. & herb. malv. alth. violar. parietar. mercurial. flor. sambui. chamom. melilot. lil. alb. &c. Ex oleis sunt, O amygd. dulc. quod cum therebint. intus exhibitum egregiè dolores Colicos sistit. O chamom. melilot. bacc. junip. Scorpion. ceræ still. succini, balsamus F ris succinatus, Ung. anodyn. Mynsicht. dialth. &c. Ex his & similibus quilibet artis peritus varias formulas ut clysteres, fomenta, balnea, linimenta aliaque componere poterit, quæ omnia demulcendo egregiè dolores leniunt & spasmos tollunt. His verò omnibus in cassum adhibitis, ad opiata confugere oportet, ubi egregiè convenit tinctura opii, cum oleo F ri per deliq. parata, quæ ad zj . & ultra exhiberi potest.

XXII

Post paroxysmum curatio rursus duplex est una præservatoria, quæ ulteriorem calculi generationem impedit, altera vero curatoria, quæ Calculum jam generatum expellit. Quoad primam, suadenda est bona diæta in *Sex rebus non naturalibus*, ut nempe abstineant ab omnibus, quæ Calculo materiam suppeditare possunt. Ante omnia verò vitiatum Renum fermentum est corrigendum, & à corruptione liberandum, quod præstare possumus salibus volatilibus quibusvis, ex his autem eminent θ volatile aromaticum Sylvii, quod quotidie legitima dosi exhibitum fermentum Renum corruptum pristino vigori restituit. *Helmontius* hoc in casu extollit aroph Paracelsi, quod ex spiritu Secalino efficaciam suam habere existimat *ten Rhyne*. Commendatur etiam semen dauci, à cuiususu Calculosum quendam postea à calculo immunem mansisse testatur *Helmontius*.

XXIII.

JAm altera curationis pars, quam curatoriam diximus, sese offert, Calculi expulsionem indicans, quæ diureticis peragitur: Quoniam autem illa multis suspecta sunt, propterea, quia Calculi ex Renibus ad Ureteres propulsi dolores magis intendunt. Itaque cum *Helmontio* observandum, quemlibet Calculum vel esse majorem suo uretere, vel minorem si ve æqualem, duos igitur posteriores ope diureticorum commode expellere possumus, hac tamen cum cautela, quòd sola expellentia nunquam exhiberi debeant, sed cum ejusmodi medicamentis, quæ doloris & inde ortæ contracturæ & convulsionis sunt inhibitoria: ut recte loquitur *Helmontius*, quorum omnium ingens apud Autores Practicos extat Catalogus, ideo multa hic addere supervacaneum arbitror.

Calculus autem uretere suo major frustra expellentibus, antequam comminutus fuerit, sollicitatur. Quapropter ejusmodi remedia quæ eum comminuunt aut diffringunt quærenda sunt, de quibus multos dubitare in thes. 20. jam vidimus, quoniam dicunt impossibile esse, quòd ejusmodi corrosiva absque noxa assumi possint. Sed hoc argumento nihil præstant, quàm quòd ignorantiam suam in rebus Chymicis Orbi erudito exponant: Si enim Chymix incubuissent, non omnem comminutionem sive solutionem à corrosivis peragi, sed interdum etiam durissima corpora à menstruis planè insipidis omnisque corrosionis expertibus solvi didicissent. In hunc finem varia commendantur remedia, quæ hîc brevitatis causa rericæ finemque calamo impono. DEO O. M. pro concessa sua gratia sit laus & gloria in sempiternum.

C O R O L L A R I A.

I.

- N**on credibile est, totam urinam per Renes deferri ad vesicam.
2. Si hoc enim esset, non posset dari ratio quare post assumptum potum illa tam copiosa excerneretur.
  3. Nec exinde sequitur dari peculiaria quadam vasa ex ventriculo sive intestinis ad Vesicam.
  4. Multum itaq; humoris serosi per poros Vesicam intrare statuo.
  5. Fœtus non nutritur sanguine menstruo.
  6. Dantur mulieres, quæ nunquam passæ fuerunt fluxum mensuum, & tamen pariunt.

F I N I S.